

گفت‌وگو با

ابوالفضل رشیدی نیا،

مدیر «هنرستان شهید یوسفی (۱)» شهید

از ۸۵ نفر در سال تحصیلی ۹۵-۱۳۹۴ هم‌اکنون به بیش از ۷۰۰ نفر رسیده است. همچنین در خصوص تولیدات همراه با آموزش و توسعه کارگاه‌های آموزشی به صورت دپارتمان موفقیت‌های قابل ملاحظه‌ای داشته است. اینک علت و راهکارهای پیشنهادی را از زبان ایشان جویا می‌شویم:

با نزدیک شدن به آغاز جنب‌وجوش طبیعت (بهار) بهترین بهانه بود تا در استان خراسان رضوی و در شهر مشهد مقدس با مدیر هنرستان کشاورزی شهید یوسفی ۲ (ناحیه ۶) مصاحبه‌ای ترتیب داده شود. این هنرستان با همراهی و تلاش عوامل آموزشی و اجرایی شاید تنها هنرستانی است که مراجعه برای ثبت‌نام بیش از ظرفیت آن است به گونه‌ای که تعداد هنرجویان

خودتان را معرفی کنید و سوابق کاری‌تان را در آموزش کشاورزی بیان کنید؟

این جانب ابوالفضل رشیدی‌نیا، مدیر «هنرستان شهید یوسفی ۲» مشهد هستم. در سال ۱۳۷۰، به‌عنوان هنرآموز، به‌استخدام آموزش و پرورش درآمدم و در هنرستان‌های کشاورزی نوخندان، تربیت جام و مشهد، در پست‌های هنرآموز سرپرست شبانه‌روزی، سرپرست بخش، معاون آموزشی، معاون فنی، و مدیر هنرستان مشغول به کار بوده‌ام.

هنرستان کشاورزی شهید یوسفی ۲ را از نظر جمعیت دانش‌آموزی، رشته‌های در حال اجرا، نیروی انسانی (آموزشی و اجرایی)، فضا و تجهیزات معرفی کنید.

هنرستان کشاورزی شهید یوسفی ۲ در سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸، ۷۰۰ دانش‌آموز دارد که در شاخه فنی و حرفه‌ای کشاورزی، در رشته‌های امور زراعی، امور باغی، امور دامی، ماشین‌های کشاورزی و همچنین در شاخه کاردانش در رشته‌های طراحی و ایجاد فضای سبز، تولید و فراوری گیاهان دارویی، پرورش دام سبک

و تعمیر تراکتور و تیلر مشغول به تحصیل‌اند.

هنرستان کشاورزی شهید یوسفی ۲ دارای نیروهای متخصص و جوان در زمینه آموزشی و اجرایی است که اکثر آن‌ها مدرک کارشناسی ارشد و دکترای تخصصی دارند و همگی دارای تجربه بالا در رشته‌های تخصصی خود هستند. این هنرستان دارای فضاها و تجهیزاتی به این شرح است: باغ؛ مجتمع گلخانه‌های تخصصی؛ پرورش نهال مثمر و غیرمثمر؛ سالن پرورش قارچ؛ پرورش گیاهان دارویی و آزمایشگاه؛ مزارع؛ سیستم‌های آبیاری تحت فشار (رولاین، قطره‌ای و ...); شاسی‌های سرد و گرم؛ کارگاه ماشین‌های کشاورزی؛ هانگار؛ تجهیزات و ماشین‌های آماده‌سازی زمین (کاشت، داشت و برداشت)؛ کارگاه جوشکاری؛ کارگاه موتور و هیدرولیک؛ دیفرانسیل؛ گاوداری؛ مرغداری؛ استخر پرورش ماهی؛ گوسفندداری؛ کارگاه طراحی و اجرای فضای سبز؛ کارگاه جوجه‌کشی؛ کارگاه پرورش زنبور عسل

آموزش در این هنرستان به‌صورت کلاس‌های جوار کارگاه آموزشی (دپارتمانی) برگزار می‌شود که شامل

- آموزش در این هنرستان به‌صورت کلاس‌های جوار کارگاه آموزشی (دپارتمانی) برگزار می‌شود که شامل
- دپارتمان امور باغی، دپارتمان امور زراعی، دپارتمان امور دامی و دپارتمان ماشین‌های کشاورزی است

**جذب هنر جو
به صورت مصاحبه
انجام می پذیرد و
فقط هنر جویانی
جذب شوند که پایه
کشاورزی دارند؛
تا در آینده دچار
مشکل اشتغال
نشوند**

دپارتمان امور باغی، دپارتمان امور زراعی، دپارتمان امور دامی و دپارتمان ماشین های کشاورزی است. هر دپارتمان نیز شامل کلاس درس، دفتر سرپرستی، دفتر همکاران و کارگاه های مرتبط با رشته است. **۶** با توجه به اهمیت آموزش کشاورزی، اشتغال حدود ۳۰ درصدی در این بخش و سهم کمتر از یک درصدی دانش آموزان دوره دوم متوسطه در هنرستان های کشاورزی، چه اقداماتی باید صورت گیرد تا دانش آموزان از این رشته استقبال کنند و توسعه آموزش رشته های کشاورزی منطقی تر شود؟

درآمد خالص اغلب تولیدات در محیط های آموزشی منفی و یا دارای سود ناچیز است، پس از واریز پول، از حدود ۱۳ درصد در استان خراسان رضوی، تا ۶۰ درصد در بعضی از استان ها کسر می شود که به این سبب بخش ها روز به روز ضعیف تر می شوند. به قول معروف از کیسه خورده می شود. پیشنهاد ما این است که با پیگیری و تصویب قانون جدید، گرفتن درصد از سود حذف شود.

۳. بهبود کیفیت آموزش: آموزش هنرجویان با توجه به نیاز بازار کار، براساس جریان «تات»

۷ در خصوص پاسخ به این سؤال موارد زیر شایان ذکر است:

۱. بازگشایی مجدد دفتر آموزش های کشاورزی، مانند دهه ۱۳۶۰ تا اوایل دهه ۱۳۷۰: این موضوع باعث می شود که تصمیم گیری تخصصی انجام گیرد و هنرستان های کشاورزی از لحاظ نیروی انسانی، فضا، تجهیزات و بودجه سامان دهی شوند.
۲. برگشت ناقص و طولانی مدت درآمد حاصل از تولیدات هنرستان کشاورزی: با توجه به اینکه

(تحقیقات- آموزش- ترویج) به خوبی انجام شود، به نحوی که فارغ التحصیلان بتوانند در بازار کار جذب و یا کارآفرین شوند.

۴. سرمایه گذاری در جذب نیروی انسانی: اقدامات لازم برای جذب افراد علاقه مند به شغل معلمی و ارتقای دانش آن ها برای آموزش صحیح و اثربخش صورت گیرد.

۵. گزینش هنرجویان: جذب هنر جو به صورت

**چون در آموزش
کشاورزی با موجود
زنده سروکار داریم
و آموزش به صورت
شبانه‌روزی و در
تمام مدت سال
ادامه دارد. باید
آموزش‌ها منطبق
با نیازهای منطقه
باشند**

است و متناسب با نیاز امروز نیست. آموزش با امکانات قدیمی، صرف ساعات طولانی و بی‌هدف، توقعات زیاد از حد و غیرمتناسب با شرایط هنرستان‌ها، امکان‌سنجی نشدن هنرستان‌ها، توجه نکردن به شرایط آب‌وهوایی منطقه و نیاز بازار، و ... همگی جزء نقاط ضعف برنامه درسی هستند. پیشنهاد می‌کنیم آموزش با توجه به شرایط آب‌وهوایی منطقه انجام شود. چون در آموزش کشاورزی با موجود زنده سروکار داریم و آموزش به صورت شبانه‌روزی و در تمام مدت سال ادامه دارد. باید آموزش‌ها منطبق با نیازهای منطقه باشند. لازم است برنامه درسی و کتاب‌ها با نیاز بازار و وضعیت اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی

مصاحبه انجام پذیرد و فقط هنرجویانی جذب شوند که پایه کشاورزی دارند؛ تا در آینده دچار مشکل اشتغال نشوند.

۶. حمایت از فارغ‌التحصیلان این بخش: به فارغ‌التحصیلان بخش کشاورزی و تسهیلات مناسب و امتیازاتی از قبیل سرباز ترویج، و ... اعطا شود.

۷. کنترل جذب هنرجو: جذب هنرجو در شاخه کاردانش به صورت چرخشی انجام گیرد. برای مثال، دو سال پرورش دام‌های سنگین، دو سال بعد پرورش طیور و ... داشته باشیم تا با حجم زیاد فارغ‌التحصیل در نتیجه بی‌کاری مواجه نشویم.

و اقلیمی منطقه انطباق داشته باشند. امکانات موجود در هنرستان نیز در اجرای رشته بسیار اهمیت دارد.

۸. اهمیت درس کارآفرینی: درس کارآفرینی، شامل بازاریابی، کارگروهی، ایده‌پردازی، تحقیقات بازار، تشخیص فرصت، خلاقیت، ریسک‌پذیری، نوآوری و ... پررنگ شود.

۹. سامان‌دهی برون‌سپاری: استفاده نکردن از برون‌سپاری آموزش در مناطقی که هنرستان کشاورزی وجود دارد.

۱۰. برنامه‌های درسی و کتاب‌های تخصصی رشته‌های کشاورزی را چگونه ارزیابی می‌کنید؟ آیا با توجه به شرایط آب و هوایی و امکانات، قابل اجرا هستند؟ پیشنهاد شما در این خصوص چیست؟

۱۱. برنامه‌های درسی، چه در حوزه فنی‌وحرفه‌ای و چه در حوزه کردانش، نتیجه معیارهای گذشته

۱۲. برای اجرای آموزش مبتنی بر شایستگی در هنرستان‌های کشاورزی، آیا به قوانین جدید و یا تفاهم‌نامه با سایر وزارتخانه و سازمان‌ها احتیاج است؟ در صورت مثبت بودن جواب، به چند مورد ضروری اشاره کنید.

۱۳. از آنجا که شایستگی‌ها به دو مقوله فنی و غیرفنی تقسیم می‌شوند، طبیعتاً برای بهبود آموزش به ارتباط با سایر وزارتخانه و سازمان‌ها نیاز است. تا ضمن آشنایی با سایر محیط‌های اداری، آموزشی و ... فضای محیط کار به‌طور واقعی ترسیم شود. در حوزه فنی، با توجه به عقب‌ماندگی شدید آموزش

۸. اهمیت درس کارآفرینی: درس کارآفرینی، شامل بازاریابی، کارگروهی، ایده‌پردازی، تحقیقات بازار، تشخیص فرصت، خلاقیت، ریسک‌پذیری، نوآوری و ... پررنگ شود.

۹. سامان‌دهی برون‌سپاری: استفاده نکردن از برون‌سپاری آموزش در مناطقی که هنرستان کشاورزی وجود دارد.

۱۰. برنامه‌های درسی و کتاب‌های تخصصی رشته‌های کشاورزی را چگونه ارزیابی می‌کنید؟ آیا با توجه به شرایط آب و هوایی و امکانات، قابل اجرا هستند؟ پیشنهاد شما در این خصوص چیست؟

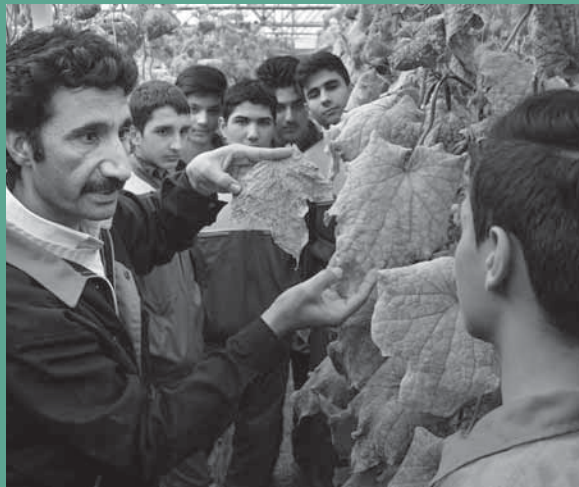
۱۱. برنامه‌های درسی، چه در حوزه فنی‌وحرفه‌ای و چه در حوزه کردانش، نتیجه معیارهای گذشته

مکانیزاسیون کشاورزی، اجرای شیوه‌های نوین باغداری و زراعت، پرورش نژادهای متنوع و پر بازده حیوانات اهلی، و علم تغذیه در میدان عمل، به مراتب از سطح آموزش در هنرستان‌ها فراتر است

کشاورزی ضرورت دعوت از کشاورزان مخصوصاً کشاورزان پیشرو، و هماهنگی و همراهی فنی با سازمان جهاد کشاورزی، فنی و حرفه‌ای، شهرداری‌ها، منابع طبیعی، محیط زیست، نظام مهندسی، شرکت‌های تعاون روستایی و ... به شدت احساس می‌شود. مکانیزاسیون کشاورزی، اجرای شیوه‌های نوین باغداری و زراعت، پرورش نژادهای متنوع و پر بازده حیوانات اهلی، و علم تغذیه در میدان عمل، به مراتب از سطح آموزش در هنرستان‌ها فراتر است. مثلاً ایجاد تفاهم‌نامه بین آموزش و پرورش و جهاد کشاورزی به منظور واگذاری «شناسه تولید» (لیبل) به نهالستان‌های موجود در هنرستان‌ها، یا آب‌بهای آموزشی به جای آب‌بهای کشاورزی، به تفاهم‌نامه

هنرجویان، درک نادرست مسئولان از آموزش کشاورزی (که آموزش را به صورت کرتی می‌بینند و تصویری از کارگاه‌های آموزشی ندارند. این امر سبب می‌شود مثلاً کارگاه آموزشی امور زراعی را زمین‌های مازاد و بلااستفاده تصور کنند و معمولاً برای آن نقشه‌هایی مانند ایجاد اردوگاه، تالار و ... دارند)، فقدان چارت سازمانی نیروی انسانی منطبق با وضعیت هنرستان‌های کشاورزی، مانند راننده تراکتور، آبیاری، کارگر دامداری و ... نبود فضای مسکونی برای کارکنان با توجه به شبانه‌روزی بودن هنرستان‌های کشاورزی.

راهکارهای پیشنهادی شما برای بهبود وضعیت آموزش در هنرستان‌های کشاورزی کدام‌اند؟

- افزایش جذابیت آموزش در حوزه کشاورزی و تلفیق آن با سایر مهارت‌ها مانند الکترونیک، الکتروتکنیک و ... در راستای هوشمندسازی کشاورزی؛
- استفاده از ظرفیت فضای مجازی و فناوری‌های به‌روز در جهت عینیت بخشی به آموزش‌های کشاورزی؛
- توجه خاص به کارآموزی و کارورزی هنرجویان هنرستان‌ها و ترغیب آنان به اشتغال؛
- فراهم آوردن تسهیلات کم‌بهره با بازپرداخت بلندمدت برای هنرجویان کشاورزی؛
- استفاده از نیروهای انسانی متخصص و مرتبط با رشته‌های کشاورزی در سطوح متفاوت آموزش و اجرا.

بین آموزش و پرورش و سازمان آب نیاز دارد.
با توجه به تجربه و مدیریت موفق شما در این هنرستان، به‌طور کلی عوامل محدودکننده آموزش کشاورزی در آموزش و پرورش کدام‌اند؟
عوامل محدودکننده موارد متعددی هستند؛ از جمله: تناسب نداشتن امکانات و تجهیزات با رشته‌های در حال اجرا، فرسودگی تجهیزات و گاهی نبود امکانات و تجهیزات در اکثر هنرستان‌ها که در نتیجه، آموزش‌های کشاورزی به صورت تئوری انجام می‌گیرند و کاربردی نیست. همچنین، محدودیت زمان آموزش، محدودیت منابع آبی و مالی، انگیزه نداشتن همکاران برای آموزش‌های عملی، توانمند نبودن همکاران، بی‌انگیزگی